

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Hétfőre . . . . . 8 korona
Keddre . . . . . 8 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

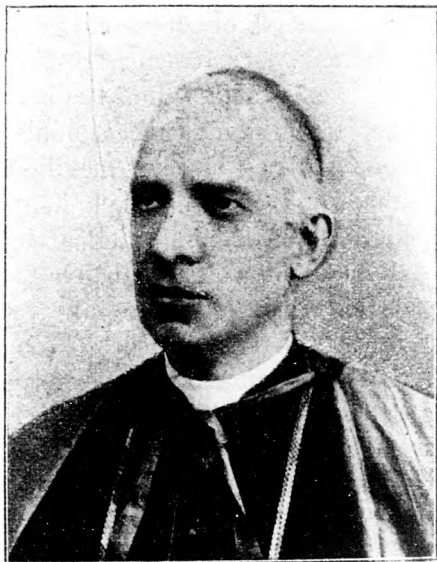
A fölavatott osztrák bibornokok.

Lapunk más helyén megemlékeztünk már a bibornokavató ünnepségről, amelyhez foghatót Buda évszázadok óta nem látott.

Ő felsége I. Ferencz József a mi jóságos ősz királyunk a biretrum átadásával a katolikus ural-

A két biboros neve és multja kevésbé ismert Magyarországon

Lovag *Pusyna* krakkói püspök, most már biboros-érsek, román földbirtokos család sarja, aki mint egyházi író a hitéletnek tevékeny harezosa volt az egyházirodalomban. Hatvan év körüli magas szikár papi férfi, nagyon népszerű ember Krakkóban.

PUSYNA, krakkói biboros.

Báró SKRBENSKY LEO, prágai biboros.

kodókat megillető kiváltságot gyakorolta, midőn *Pusyna* lovag, krakkói püspök és *Skrbensky Leo*, prágai herezegérsék fejére tette a biborosi főveget.

A két kitüntetett főpapnak midőn jól sikerült arcképét bemutatjuk olvasóinknak, egyuttal örömmünknek adunk kifejezést afölött, hogy jó királyunk, a hűséges magyar népet kitüntette azzal, hogy e ritkán ismétlődő fényes ünnepség színhelyévé a magyar székesfővárost választotta.

A prágai herezegérsék báró *Skrbensky Leo*, szintén előkelő főnemes család sarja.

Skrbensky Leo báró 1863-ban született s tanulmányai bevégeztével katonáskodott, majd folytatva tanulmányait papi pályára lépett 1889-ben szentelték pappá. Mint előkelő család sarja, gyorsan emelkedett. 1895-ben plébános, egy évvel később prépost lett, míg 1899-ben az elhunyt *Schönborn* utódja gyanánt herezegérsékké nevezték ki.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

27 év óta

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

Hazafiság az iskolában.

Ösidőktől fogva az iskola rendeltetése, hogy az ismeretek nyújtása mellett ápolja a vallás-erkölcsöt, csepegtesse be az Isten és haza iránti szeretetet a fiatal nemzedék fogékony lelkébe. Az ezzel ellenkező tanítási rendet követő tanító az Isten és haza iránt egyaránt vétkezik. A tudományszomj kielégítésén kívül tehát a népnevelés elé elsőrendű feladat gyanánt hárul, a vallás és hazaszeretet ápolása. A gyermekkel vele születik ez a két érzélem, beszívja az anyatejjel és nincs olyan ereje a tudománynak, hogy ennek a két érzélemnek csiráját teljesen elfojtsa a lélekben. A történelem elég példát mutat föl arra, hogy az *istenfélelmet* nem ismerő nép elpusztul, a *hazátlanul* barangoló nép nemzeté nem erősödött. Éppen ezért a tanítás, még ha az ismeretek teljes tárházát nyitja is föl a tanuló előtt: ennek a két érzélemnek kell vezetőfonalul szolgálnia a tudomány és ismeretek tekervényes útjain.

Méltán keltett tehát megbotránkozást első tudományos intézetünk: a magyar tudományegyetem egyik tanárának olyatén forma oktatási módszere, mely alkalmas arra, hogy az egyetemi ifjuságnak hazafias erkölcsi és vallási érzületét megtámadja.

A tanár ur ugyanis a tudományos okoskodása alapján fölállított tantételeiben kicsinyes fogalmaknak nevezi a hazát és nemzetet, korlátoltságnak és emberi gyarlóságnak a vallást. Hát okoskodják a tanár ur tovább is az ő tudományos alapjára helyezkedve, de ne hirdesse az ő okoskodásait tantétel gyanánt a jövő társadalmának, az iskolai ifjuságnak, mert ezzel mérget csepegtet annak lelkébe, mely méreg egyaránt öl egyest, hazát és nemzetet.

Hogy mennyire ellenkezik a tanár ur tanítása a hazafias érzéssel és nemzeti szellemmel és mennyire veszedelmes, azt reá olvasták a saját munkáiból, melyekből ilyenforma következtéseket lehet levonni. Addig legyen hazád a hon, míg enni ád, továbbá: csak addig szeresd a hazát, míg belőle hasznod van.

Az ifjuságot az iskola elsősorban nem az elvont tudománynak, hanem az életnek, a hazának kell, hogy nevelje. Ha azonban a tudomány elvont tantételei mellett a vallás-erkölcsöt és hazafiságot semmibe sem veszi, akkor rendeltetésének nem felel meg.

A tudományegyetem tanárának tanítási módja egyébként a törvényhozó testület előtt is szóvá tétetett, amelynek különben is kötelessége ezt a tanítási módot iskoláinkból tüzzel-vassal kiirtani, minden irgalom nélkül leszállítani a katedréről azt, aki az ifjuság lelkébe a tudomány

alapjára helyezkedve, oly mételet hint, mely elhatalmasodva pusztítóbb erejű a forradalomnál.
H. A.

Vásározók panasza.

Sok a baj mindenfelé, de a vásárra járó iparosok között sincs hiány ebben. Lássuk hát az övéket is, hogy miként panaszkodnak sérelmeikről. Az a kisiparos, akit vásárookra járással áldott meg az Isten, aki fizeti az *állami adót, a községi póladót, az utadót, a kereseti adót, a lakrészdót, az iparkamarai, ipartestületi, országos, megyei, kerületi betegsegélyező-i illetékeket, szegődtetést, szabadítást és ki tudná megmondani, hányféle társadalmi adót, csak kesereg, szenved, panaszkodik és tür (mert nem tehet egyebet) a hatóság közönye miatt, s azon botránnyos mostohaaság miatt, melylyel az ő ügyüket, bajukat intézik az emberek.*

Pedig mennyi megaláztatással, kellemetlenséggel, fáradsággal és költséggel jár különösen a vidéki vásárookra való járás. Rá kellene tekinteni, ezekre az emberekre, megvédeni a tisztességtelen verseny ellen, dehát Uram Istenem, kinek jutna eszébe az ilyesmi? Hiszen azok olyan esendesen nyögnek, hogy nem is kiabálnak, lármát sem csapnak, föl sem láznak e miatt. Pedig nem volna szabad megengedni, hogy a hatóságok hanyagsága miatt az iparosok maguk szerezzék meg az őket megillető helyet, nem volna szabad oda juttatni őket, hogy sokszor erőszakkal kelljen megvédelmeznök a tulajdonjogukat és igazságukat, nem volna szabad az, hogy akár a vásárbiztosnak, akár a kisbírónak vagy hajdunak legyenek kiszolgáltatva a vásározó iparosok és csak akkor juthassanak ama bizonyos helyhez, ha akár az egyiket, akár a másikat megvette a mesterember.

Igy áll a dolog. Már napokkal ezelőtt lefoglaljább az élelmesebb vásározók és különösen az oda-való iparosok a jobb helyeket. Ugy megy ez, mint a színházi jegyeknek a biztosítása. Aki nem tudja, vagy nem akarja felhasználni a helyszerzésnek ezen módját, az hátra kerül, azt eldugják, ám azért a legromgyosabb falusi vásáron is megfizeti kicsiny sátora után a 80–100 fillér helypénzt.

Az utazástól elfáradt, összefázott iparos, ha átesik az első ütközeten: a helyszerzésen, akkor hozzá fog portékáinak kirakásához. Természetesen abban a jó reményben, hogy adott az Isten jó időt, majd csak lesz egy kis vásár is. El se készül a munkával, mikor kiáltásokat hall:

— Végeladás, nincs maradás! . . .

— Vegyenek emberek, asszonyok!

Körülnéz, hát mit lát. Elzüllött, kócos alakokat, akik *sem adót nem fizetnek, sem iparjogosítványt nem bírnak, sőt még hazájuk sincs, valahol a nagykorosma színjében tanyáznak és ime, duplatalpu czipőt kínálnak fünek-fának 2 frt 50 kr.-ért. Azután meg más ipari munkát; sapkát, kalapot, szíjat, szörkezyüt, papucsot, amit ugy kéz alatt valami gyön-*

gélkedő bécsi kereskedőtől kimustrálva megvásároltak. Vagy pedig ruhagyárakból kiselejtezték, vásárookra szánt rongyokat.

A főhelyről meg ismét más hang támad. Ott a bazáros kiabál és kínálja a sok ócska portékáját, amely csak 7 kr., csak 13 kr. Van ott minden. Könyvkötőnek, fésűsnek, kefekötőnek és ki tudja, mi mindenféle iparosnak a munkája. Természetesen rossz, silány, kidobni való. A szegény nép azonban azt veszi meg, nem a kézműiparos munkáját, mert az olcsó s talán mutat is valamit.

Az iparosok, akik nap-nap után egyre jobban esüggednek, egyre jobban szidják az életet és fásul a lelkük, vesz a hitük, azt mondják: nincs jól.

Bizony nincsen ez jól!

Bibornokavatás Budavárában.

Két osztrák főpapot avatott Ő felsége a király a mult esütörtökön biborossá fényes szertartás mellett.

A felavatott bibornokok: Pusyna lovag, krakkói hercegpüspök és Skrbensky Leó báró prágai hercegérsek. Bár ez a bibornokavatás Ausztriát érdekelte közölről s számos osztrák kitűnőség érkezett ez alkalomra a magyar fővárosba, azért a magyar főméltóságok is résztvettek az ünnepen, a minnek révén fényességében sokat nyert ez az udvari ünnepség.

Udvertartása kíséretében Ő felsége a vár szertartási terméből a vártemplomba vonult és a nagymise meghallgatása után a két biborossá kinevezett érsek fejére tette a biborosi kalapot, melyeket a római pápa kiküldöttjei (ablegatusai) dr. Schnabl és Zichy Gyula gróf hoztak el pápai levél kíséretében Rómából.

A vártemplom kiesinynek bizonyult a nagyszámu udvari háztartás, kamarások, titkos tanácsosok, egyházi és világi méltóságok befogadására. A két felavatandó biboros fényes udvari fogatokon érkezett a vártemplomba.

A hatlovas udvari fogatoknak, melynek bakjain parókás udvari kocsisok foglaltak helyet, sok szemlélőjük volt a főváros pesti és budai utcáin, merre a fogatok elhaladtak; mert mind a két biboros a pesti oldalon vett szállást; a fogatok után kardos udvari fullajtárok haladtak.

Délelőtt 11 órakor kezdődött a fényes nagymise, melyet dr. Kohl Medárd püspök tartott fényes papi segédlettel Vaszary Kolos hercegreprimás helyett, akit betegsége tartott vissza a szertartás végzésétől.

A mise után a király elé vitték a pápai irásokat, aki azokat felolvastatta, aminek megtörténtével a trón zsámolya előtt térdelő bibornokok fejére tette a biborosi süveget. Szertartás végeztével a Te Deum ünnepi zsolozsma hangja mellett osztott át Skrbensky báró, mint rangban idősebb biboros a jelenlevőkre az oltár fölépesőjéről.

Ezután Ő felsége udvertartásával távozott a templomból, az új biborosok pedig fölvetették a sekrestyében a biborosi öltönyt a biretrumot, melynek szertartása egy órát vett igénybe. A vörös biretrum viselésének szokása 1464 óta, II. Pál pápa óta van divatban, de a szerzetes biborosok csak 1591-ben jutottak ehhez az előjoghhoz. A biretrum vagyis pápai sapka mai alakja négyszögletű, három négyágu főveg gombbal vagy rojttal.

A két biboros, akiknek életrajzi adatait és az arcképét lapunk első oldalán mutatjuk be, ünnepélyes kihallgatáson volt Ő felségénél. Tiszteletükre pedig udvari ebéd volt.

A külföld rólunk.

Nem sokat tud rólunk a külföld, hiszen a szomszéd Ausztriával mindenkor összerajzolnak a térképen, mintha csak össze volnánk ragadva. Még Bécsben is »Ofen-Pesth«-nek írják a mi szépséges Budapestünket, hát Amerikában hogyné csinálnának belőlünk osztrákot. Hanem, ha minden magyar azon igyekezik, hogy Magyarországról a külföldnek helyes értesülései legyenek, akkor ez nem tart sokáig. Egy Amerikában járt magyar embertől, Sarkadi Ignácztól adunk ez alkalommal egy történetet, hogy okuljon rajta a magyar:

Az északamerikai Egyesült-Államokban eltöltött időm alatt egy alkalommal Mitchell H. George felsőbb iskolák számára irt földrajza került kezembe. Kívánsi lévén miként foglalkozik velünk a külföld tudományos ismereteiben, megkerestem benne a reánk vonatkozó részt. Semmi különbség. Ez is csak tudott szólni életünkről, mint száz más külföldi író, aki folyton egy kalap alá helyez bennünket Ausztriával. Mint nekünk kedvezni vélőt annyit megemlített, hogy mi vagyunk Ausztriának legnagyobb tartománya és főhelyünk Ofen-Pesth. Eltekintve az »Ofen-Pesth« elnevezéstől, Budapest még csak capital city (főváros) sem volt. Egyedüli jó szolgálata az

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZ-GYÁR
Fuchs és Schlichter BUDAPEST,
 VI., Angyalföld, Jász-utca 7.
Csakis a hazai ipart pártoljuk. — Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és szövetkezetek berendezése.
 Árjegyzékek, költségvetések, tervek INGYEN és BÉRMENTVE.

volt, hogy az Ausztriának szánt diszitőképben Budapest madártávlatu látképét akarta feltüntetni, de abban is a Lánchíd némi hasonlatosságától eltekintve, semmi sem volt, amely Budapestre emlékeztetett volna.

Bosszantott, hogy nemzeti létünk felül még az is felületes ismerettel bír, akinek szava döntő az amerikai iskolákban és tudva, hogy a tudományos baklövéseket még kellő ellenféllel szemben is megvédelmezik elkövetőik — mintegy kísérletképen udvarias levélben felvilágosítottam az irót a fonforgó helytelenségekről és kértem, hogy a legközelebbi kiadásában a valósághoz hiven ismertesse meg országunkat. Egyben mellékeltem a birtokomban levő Budapest legujabb madártávlatu látképét, hogy a régi elavult kép helyére alkalmazni sziveskedjék.

Meglepetésemre a következő levelet kaptam:

Mr. Ignatius Sarkadi

Augusta Arkansas.

My dear Sir!

Vettem nagybecsű levelét, valamint annak mellékletét képező képet is és amidőn kijelentem, hogy a jóakaratu felvilágosításért éppenséggel nem haragszom, még ahhoz is elég erkölcsi bátorságom van, hogy önmek adjak igazat. Gondom lesz, hogy a legközelebbi kiadásban minden helytelen adat helyrejjön és az önök gyönyörű fővárosa kellőképen méltányoltassék.

Kész lekötelezettje

G. H. Mitchell.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

Hódítás kolomppal.

Azt már tudjuk, hogy sippal és trombitával meghódítottak egy várost. Meg vagyon írva ugyanis a szentírásban, hogy Jerikót a zsidók sippal és trombitaharsogással vették be. Azt azonban még nem hallottuk, hogy kolompolással csak egy talpalattnyi földet is elfoglaltak volna. Legalább a világ egy nemzetének a históriája se emlékezik meg erről.

Szinte sejtem, hogy valamennyi olvasó így fog beszélni, ha elolvassa a címet — tessék azonban végig olvasni az alább irtakat is és megtudja mindenki, hogy kolomppal is be lehet venni nemesak egy várost, de egy egész országot, egész földrészt.

A dolog így történt.

Egy jóra való magyar uriember (az igazi nevét elhallgatom), Benedek Gábor nagyszabásu utazást tett keleten.

Bejárta Törökországot, Macedoniát, Görögországot, sőt Kis-Azsiát is. Nemesak mulatságból utazott, hanem komoly tapasztalatgyűjtés céljából is.

Egy szép napon kísértált valamelyik török falu határába. Szép ezédruerdő feküdt ott, az erdő szélén pedig; ameddig a szem ellátott, selymesfüvű kövér legelő.

A legelő kövér fűvét jókora juhnyáj harapdálta, amelynek pásztora élénk beszélgetésbe volt merülve egy másik pásztoremberrrel.

Benedek Gábor közelebb lépett hozzájuk s rövid pár perc alatt kivette a beszélgetésből, hogy

az istenfélő törökök egy kolompra alkudoznak egymás közt.

Az egyik megcsörgette a kolompot:

— Nos, Mehmed komám, akarod ötven piasterért? Ne sokat gondolkozzál, mert kevés az időm.

A másik megvakarta a füle tövét:

— Isten látja lelkemet, édes pajtásom, nincs több pénzem negyvenöt piasternél, ha annyiért ideadod jó. Mindjárt ki is fizetem.

A másik tagadólag rázta fejét s csak ennyit mondott:

— Annyiért még az apámnak se adom. Ezzel megfordult és sietve eltávozott.

Benedek Gábor majdnem sóbálványnya meredt e szavak hallatára. Egy tisztességes új kolompnak az ára 50—60 krajezár és ime, itt 3—4 forintot kérnek egy rozsdás kolompért.

Kívánsi volt az okára, azért beszédbe ereszkedett a pásztossal.

A szóbeszéd közben megtudta, hogy bizony nincs a dologban semmi boszorkányság. Azon a vidéken a kolomp nagyon drága, mert hát egész Törökországban nincs egy kolompkészítő se.

— Látod, jó uram, háromszáz birkám van s nincs még a vezérkosnak a nyakán se kolomp — szólt sóhajtva a jámbor török.

Benedek Gábor nem szólt egy szót se, hanem elgondolkozott. Eszébe jutott neki, hogy otthon az ő kis városkájában, a gömörmegeyi Jolsván lakik vagy tizenöt kolompkészítő, akiknek borzasztó módon rosszul megy a mestersége. Mondom, eszébe jutott ez és kezdett tervezni, — nem lehetne-e az ott készült kolompokat elhozni ide és potom 40—50 krajezár helyett a duplájáért eladni.

Elkezdett számíthatni; beszélt egy odavaló kereskedővel is és amint hazaért utazásából, első dolga volt magához hivatni Kalapács Máté uramat, a kolompkészítő-czéh atyamesterét.

— Tudja-e miért hívtam?

— Nem én, nagyságos uram.

— Tízezer kolompra volna szükségem.

Kalapács Máténak tátva maradt a szája s elkezdett esendesen nevetni.

— Tréfál a nagyságos ur.

— Nem én, komolyan beszélek.

— Tízezer kolompot tíz év alatt se tudunk, ahányan vagyunk, eladni — felelt sóhajtva Kalapács Máté.

— Hát elkészíteni mennyi idő alatt birnának?

Kalapács gondolkozott egy kicsit:

— Hát, ha összeállnánk mind a tizenöten, akkor egy félesztendő alatt megcsináljuk.

— No hát, tudja mit, Kalapács barátom, én leteszek a polgármester kezébe ötezer forintot. Minden elkészült kolompért kapnak maguk 50 krajezárt, a többit megtudják, ha készen lesznek vele. De előre kikötöm, hogy félesztendő alatt készen legyenek.

Kalapács Máté azzal a meggyőződéssel ment haza, hogy Benedek Gábor nagyságos ur tisztára megbolondult, de másnap már kaptak a polgármestertől is írást, hogy siessenek a kolomppal, a pénz nála már le van téve.

Mit volt mit esinálni, — a kolompkészítők nekifogtak és diktum-faktum, 10,000 kolomp öt hónap alatt készen volt. Egyik szebbhangu, mint a másik.

Benedek Gábor vasutra rakatta s leküldte Törökországba.

Még olyan sokadalmat nem láttak a ruszesuki vásáron, mint mikor ezt a 10,000 kolompot piacra

vitték. A jámbor muzulmánok még a sátort is majd szétszedték, ahol ki voltak rakva, el is kelt hamarosan mind a 10,000.

De a jolsvai kolompkészítők se tartották már bolondnak Benedek Gábort, mikor a dolog nyitját megtudták. És okulva a tapasztaltakon, kimondották, hogy ezentul mindig közösen dolgoznak, mert csak így állíthatnak elő nagy mennyiségben. A haszna meg is van. Olyan árt kapnak kolompjukért, amilyenről álmodni se mertek eddig. Itthoni vevővel lóhátról beszélnek — mit nekik egy-két kolomp, mikor ők százával adhatják el egyszerre.

Es azóta eltűntek ám a jolsvai kolomposok utcájából a szalmatetős viskók, takaros eserépfedelő házak mosolyognak felénk.

Aki nem hiszi, nézze meg.

Ez a kolomphódítás története. — Ma már az egész kelet legelésző juhnyája magyar kolomp szavára hallgat. A magyar kolomp meghódította az egész keletet.

Azt kérdelem már most, édes atyámfiái, nem lehetne-e ugyanígy meghódítani az egész Európát a magyar gyümölcsessel, borral, szőlővel vagy mással, ami nekünk sok és jó van, más nemzetnek pedig nincs?

Dehogyan nem. Nem kellene hozzá egyéb, mint egy kis összetartás, egy kis szövetkezés, — akárem mondani egy kis jóakarát. *Csernay Odön.*

Káposztaértékesítő-szövetkezet. Hajdanában magunk is mosolyogtunk rajta, a midőn ilyen szövetkezetek alakulásáról hallottunk Németországban s nem gondoltuk volna, hogy ezeknek nálunk is valaha praktikus jelentősége legyen. Ujabbban azonban Komárommegye déli részéből panaszkodnak, hogy nálunk ugyanazon bajok mutatkoznak a káposzta értékesítése körül, amelyek Németországban az ilyen szövetkezetek alapítását szükségessé tették. Ezeknek nem lesz érdektelen, ha hallják, hogy a múlt évben Bajorországban a München melletti Ismaningban alapított »első bajor káposztaértékesítő-szövetkezet« milyen szép eredménnyel működött. Több mint száz tagja van s célja egyrészt a saját termésű káposzta közös eladása, másrészt a nyerstermék további gyári kidolgozása és a termelés tökéletesítése. Ismaning környéke különben is alkalmas káposztatermelésre, de eddig, ha jól bevált a termést, a gazdák nem tudták eladni. Ezen a bajon segítettek most szövetkezeti uton. A szövetkezetnek nagy káposztagyára van. Münchenben fiókja, ezenkívül több nagy városba képviselőket küldött ki, akik egész Hollandiáig, Belgiumig és a német városokban közvetítik a káposzta eladását.

Szövetkezeti kongresszus Angliában. Az angol szövetkezetek legutolsó kongresszusa tavaly Pünkösd ünnepén volt Cardiffban. Angolországban a szövetkezés már nem mai keletű. 1871-ben Anglia, Skócia és Irlandnak már 746 szövetkezete volt 262,188 taggal közel 60 millió kor. alaptőkével és 150 millió korona évi forgalommal. 1899. év végén a szövetkezetek száma 1651 volt, a szövetkezők száma 1.729.976. Az összes szövetkezetek üzletrésze kitett közel 500 millió koronát, az évforgalom pedig megütötte a másfél milliárdot. A tisztahason, amit a szövetkezetek elértek 200 millió koronán felül volt. A számok beszélnek.

Hazai iparcikkek mintagyűjteménye vidéki köruton.

Ez év folyamán az ország három részében rendeznek kerületi jellegű iparkiállítását és pedig Kecskeméten, Makón és Verseczen. Mind a három kiállítás rendezősége arra fekteti a fősúlyt, hogy a kerületében nem termelt, de pártolásra méltó hazai iparcikkek is bemutattassanak a kiállításon.

Abból az ötletből kiindulva, hogy az iparkiállításoknak az ország több vidékén a sűrűbben való rendezése iparosainkra jelentékeny terhet ró, mert a kiállításban való részvétel és annak meglátogatása költséggel jár: fölvethető az az életrevaló eszme, hogy az ily kiállítások anyagából összeállított mintagyűjteményt az ország összes nagyobb városaiban és községeiben vándoruttra kellene bocsájtani. Az ekként felmerülő csekély költség bőven visszatérülne az államnak azáltal, hogy iparosaink megismernék a vidékükön nem gyártott, de gyártható és kelendőségnek örvendő iparcikkeket.

Az országos iparegyesület ugyan a magyar királyi kereskedelmi muzeum által összegyűjtendő iparcikkekkel csak a vidéki iparkiállítások fölkeresését vette tervbe, de szerintünk ennek a mintagyűjteménynek az egész országban való körülvándorlása is meghozná a maga gyümölcseit hazai iparunk föllendülésére nézve.

Birónak sem szabad minden. Furesa eset, de megesett.

Borgátán hogy, hogy nem, hire terjedt annak, hogy Varga István házanépének szépséges virágszála, a még csak 16 tavaszt látott Lidia főkötő alá kerül, de férj nélkül. Nagy esemény az ilyesmi egy kis falucsukában s nem csoda, ha a jó borgátiak egyébről sem beszéltek. Akadt vénasszony, aki Varga Lidinek is tudomására juttatta a szállongó hirt s a szegény leány a sötét gyanu miatt való mély szégyenérzetében a házból sem mert kimozdulni. Ez persze még inkább megoldotta az asszonyok nyelvét s többé már senki sem kételkedett abban, hogy a rejtelmes eredetű hir igaz.

Igy állván a dolog, előtérbe lép a bábaasszony, Németh Mihályné. Ez a tudós asszony úgy vélte, hogy neki hivatalos kötelessége kétségtelenül meggyőződni a hir igaz voltáról, nehogy valami módon elsikkadjon az a születendő lélek.

Gondolt tehát mesészet és nagyot s beállított a bíróhoz, Somogyi Antal uramhoz. — Előadta neki a dolgok állását s aztán a helyzethez illő komolysággal, kimért léptekkel indultak meg a Varga István háza felé.

Nem volt otthon más, mint a gyanuba vett Lidi s a nővére Eszter. A két leány elsáppadva tiltakozott, mikor a küldöttség előadta, hogy ők „hivatalosan” jönnek. De nem használt a tiltakozás a hivatalos hatalommal szembe s nehogy a hatóság elleni erőszak bünébe essék, megadta magát sorsának a siró-rivó Lidia.

A bíró segédkezése mellett megtörtént aztán a hivatalos ténykedése a bábának.

Hogy mily meggyőződést szerzett magának a hivatalos küldöttség, arról nem szól a krónika, Varga István azonban, mikor hazatérve megtudta a háza becsületén ejtett gyalázatot, azonnal feljelentette Somogyi Antal bírót és Német Mihályné bábaaszonyt hivatalos hatalommal való visszaélés és házi jog megsértése miatt. Nem mulasztotta el orvosi bizonyítvánnyal igazolni azt sem, hogy Lidia leánya föltétlenül méltó — a hajadon névre s elégtételt kért leánya meghurezolt becsületéért.

A tárgyalást megtartották. A törvényszék bűnösnek találta a vádlottakat a házi jog megsértése és a hivatalos hatalommal való visszaélésnek vétségében s ezért ugy Somogyi Antal községi bírót, mint Németh Mihálynét egy-egy havi fogházra, s ezenfelül Somogyi Antalt a birói hivatal elvesztésére ítélte.

A vádlottak és védőjük megnyugodtak az ítéletben, de a közvádoló a büntetés súlyosbbitása végett felebbezést jelentett be.

A bírónak sem szabad ám minden.

Ugy teszek, mint Nyuly Mihály. Ezt mondta egy táblai föllebbezésben id. Ternay György szentesi lakos, akinek dr. Tasnády Antal odavaló ügyvéddel pöre volt, a szegedi királyi törvényszéknél. Tasnády ellen ügyvédi büntett ezimen megindították ugyanis az eljárást, melynek során azonban a bíróság mindhárom fóruma fölmentette. Arról volt szó, hogy Tasnády dr. egyik ügyfelét, id. Ternay Györgyöt ugy képviselte, hogy ennek tetemes kára lett abból. Tanuként kihallgatott akkor a törvényszék egy szegedi ügyvédet is, aki dr. Tasnády javára vallott. Id. Ternay fogta magát és hamis tanuzásért följelentést tett az ügyvéd ellen. A törvényszék vádtanácsa a följelentést, mint bűnvádi eljárásra alkalmatlant elvetette. Ezt az elutasító végzést id. Ternay György a szegedi kir. ítélőtáblához megappellálta és föllebbezésében a szegedi ügyvéd személyével kapcsolatosan ezt írta:

— Ugy teszek, mint Nyuly Mihály.

Ismeretes, hogy Nyuly egy budapesti ügyvédet a múlt évben agyonlőtt. A szentesi polgár is ezzel ijesztgette a szegedi ügyvédet. A büntető járásbírótság közcsend elleni kihágás miatt öt napi elzárásra ítélte ezért Ternayt, aki az ítélet ellen a törvényszékhez föllebbezett. A föllebbviteli tárgyaláson helybenhagyták az elsőfoku ítéletet.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru Délafrikából ujabban ismét mozgalmas hírek érkeznek. Kisebb csaták folynak mindenfelé, még a Zuluföldön is. Kitchener ezekről az apró csatákról küldött jelentéseiben különösen hangoztatja, hogy sok bur önként megadja magát, az angolok veszteségéből azonban kihagyja a foglyokat, miután ezeket a burok ugy is szabadon bocsátják. Kitchener jelentése szerint a legutóbbi két napon Klipdannál megadta magát 37 bur, egy másik helyen 57, Lydenburgban 20 és Transzvál északi részében is több. Ám egy angol ujság maga is kétel-

kedik benne, hogy az a sok bur, aki megadja magát, a bur harcizosok sorából kerül ki. Legnagyobb részük békés nép, amely nem is volt harcban, öregek, gyermekek és asszonyok, akik nem bírják követni harcizoló testvéreiket mindenfelé s akik az angolok által utóléretvén, vagy meglepetvén, megadják magukat. Igazi bur harcizos nem igen adja meg önként magát, mert tudja, hogy sorsa akkor is Ceylon vagy Szent-Ilona szigetére való számüzés.

Amszterdamból jelentik, hogy *Krüger* elnök már készül Amerikába a burok ügyének barátokat szerezni.

Khinai háboru. Érdekes hírek érkeznek ujabban arról a csatáról, amelyet a minap vívtak a németek a khinai nagy fal alatt Liu khinai tábornokkal, aki nagy sereget gyűjtve maga köré, daczolt még a császár parancsával is és állást foglalt Peesili tartomány határa közelében, nyugtalanítva ezzel a Peesiliben operáló nemzetközi hadakat. A németek csak két napi harc után s nagy veszteséggel birták rákényszeríteni a khinai tábornokot arra, hogy visszavonuljon Sanzi-tartományba, a khinai fal mögé. A francziák, akiknek az előre megállapított terv szerint szintén részt kellett volna venniök a támadásban és a harcban, messzire hátra maradtak a németek mögött.

Azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetése április hó 28-án lejárt, felkérjük, hogy a mai számunkhoz mellékelt postautalvány felhasználásával előfizetésüket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be

Ő Felsége a király a hét elején kihallgatást adott, melyen közéletünk jelesei közül számosan megjelentek. Ő Felsége naponként reggeli misét hallgat azután dolgozik. A jövő héten Gödöllőn fog időzni.

Május elsején. Május elsejét a munkástársadalom forrongásának nemzetközi vezetői vörösszinnel jelezték és nemzetközi ünneppé tették néhány évvel ezelőtt. Május elsején a műhelyek ajtói nem nyílnak ki, pihen a munka szinte tüntet a munkásosztály félvezetett elvakított rétege.

Pedig egészen fölösleges valami munkásainknak ez a tüntetése május elseje mellett, mert különben is ünnep ez a nap, az újra ébredt természet ünnepe, midőn virágözönbe borult a fa, jobb jövő reménnyel kecséget a kizöldült vetés és a gazdaember imára kulesolja kezeit az év legszebb hónapja fölvirradtával. Fohásza elvegyül a madarak énekével a legszebb májusi zenével.

Éppen azért május elseje jelentőségéből nem von le semmit az a körülmény, hogy szinte tüntetőleg tartozkodik e napon a munkásosztály a munkától s nemzetközi dalokat zengve ünnepel. Am legyen ünnepe s kell is, hogy az legyen az első május nemesak a munkaadónak, de a

munkásnak is, ünnep egy jobb jövőért, mert ehhez egyformán joga van gazdagnak szegénynek.

Ne feledje el azonban magyar munkás azt, hogy ez a föld, mely neki kenyeret terem, mely neki és családjának nyugodalmat otthont nyújt, mely most virág özönbe, zöld köntösbe öltözve mosolyog reá: az ő földje, az ő hazája, ennek hantjai fogják takarni, ezt a földet tehát megrögzött, idegenből plántált nemzetközi tévtanokért áruba bocsájtani nem lehet.

A király zászlója. A király tudvalevőleg a honvédségi Ludovika-Akadémiának pompás zászlót ajándékozott melyet fényes ünneppel fognak felszentelni május 8-án. Az ünnepen, melynek programját már megállapították, ott lesz a király is egész udvartartásával.

Horvát gyászmisek a magyar szabadságvértanukért. Horvátország legtöbb templomában április 30-án minden évben gyászmisét szoktak tartani a Wesselényi összeesküvés következtében Bécsújhelyen kivégzett Zrínyi Péter és Frangepán Kristóf lelkiüdvéért. Nemzeti szabadságunk o régi hőseiről a magyar társadalom hálátlanul megfeledkezik, míg ime a horvátok, kegyelettel őrzik emléküket.

Egy község lángokban. Nagy-Ida abauj-tornamegyeei községben nagy tüzvész volt a múlt esütörtökön. Danes Andrásné házában éjjel után ütött ki a tűz, s nemsokára a félfalu lángban állott. Több mint 40 lakóház és számos melléképület leégett. A kár több, mint 100 ezer korona.

Negyvennyolc hazai honvédek és Német püspök. Tudvalevő, hogy Német József ezredesi esanádi püspök a szabadságharcot, mint a 103. zászlóalj káplárja küzdötte végig. Az ősz püspök a múlt héten töltötte be 70-edik életévét s ez alkalmat felhasználva a temesmegyei honvéd-egylet tagjai arra, hogy egykori bajtársukat, az ősz püspököt, üdvözljék. Üdvözlő iratot nyújtottak át neki az agg bajtársak s az ünnepelt a szabadságharcra visszaemlékező beszédet tartott nekik, arra kérve őket, hogy éltsék vele együtt a magyar nép valódi atyját, a magyar királyt.

Elfagyott vetések. Április ugyancsak tréfás kedvét járta. Verőfény, eső, hó, sőt fagy is gyors egymásutánban váltogatta egymást. A vidékről több helyről érkezett tudósításaink szinte télies időjárásról számolnak be. Így Győrmegeből jelentik, hogy ott több helyen erős fagy volt, úgy, hogy a vizek is félcentiméternyire befagytak. A fagy nemesak a gyömölcsöskertekben, hanem a szőlőkben és a gabona vetésben is mindenütt nagy károkat okozott.

Munkácsy Mihály özvegye. Az elhunyt mester özvegye minap Budapestre érkezett, hogy férje halálának évfordulóját a megboldogult sirja közelében töltse.

Gyilkos anya. Uj-Pécs torontáli községben Mitter Zsófia törvénytelen gyermekét darabokra vagdalta és egy ládában eltemette. Mikor a gyilkos anyát a községházán vallatták, a falu népe betört

a vallató szobába s hajánál fogva kivonszolta; a csendőrség alig tudta megmenteni a tömeg dühe elől.

Pozsony és a magyarság. Pozsonyban hetek óta izgatott hangulat uralkodik a miatt, hogy a városi hatóság megengedte a német színészeknek, hogy a városi színházban német előadásokat tartsanak. — Az akadémia ifjúsága a minap zajos tüntetést rendezett Pozsony elnémetesedése miatt.

Zarándoklás az Árpád-szoborhoz. A pusztaszeri sikon, ahol őseink a legelső országgyűlést tartották, az ezredév emlékére szobrot emelt a nemzet a honalapító Árpádnak. A szobrot leleplezték öt év előtt nagy ünnepek közt, de aztán elfelejtette a közönség; csupán a szegedi szombatos-társaság emlékezik meg a honalapító Árpádról és minden esztendőben, augusztus hó első napján elzarándokol oda és ilyenkor a pusztai lakosság összesereglik az emlékünnepeyre. Az elmúlt évben a szobor talapzatán misét is mondottak. A szegedi szombatos-társaság ez idei emlékünnepeire országos zarándoklást tervez. A hazafias kirándulásban résztvesz több országgyűlési képviselő is.

A szélmalom áldozata. Borzalmas szerencsétlenség történt a múlt héten Füzes-gyarmaton. Czaga Lajos az uradalmi szélmalom vitorláját igazgatta. miközben ráállott a szélmalomnak a földre érő vitorlájára. Azonban az óriási szélvihar a malom vitorláját megindította s a szerencsétlen embert örült sebességgel emelte föl a szédítő magasságba, hol Czaga eszméletét elvesztvén, eleresztette a vitorlát s leesett a földre. Súlyosan sebesülve szedték föl az emberek, de irtozatos kinok között másnap meghalt.

A Krivány-ügy utójátéka. A Krivány-ügy utolsó fegyelmi ügyében e héten döntött a belügyminisztérium. Hanaček Béla gyámpénztári könyvelőt, a ki nek teljes ártatlansága már a bünyői főtárgyaláson kiderült, május hó 1-sejére visszahelyezték állásába.

Galicziai tanítók nyomora. A galicziai néptanítók lairhatatlan nyomorral küzdenek. — Javarészüknél nincs betevő falatjuk sem s az inség arra kényszerített egy családostanférfit, hogy keze munkájával keresse meg kenyerét. El is szegődött mezei munkásnak, felesége pedig szolgálatba ment s egy kisbirtokos család konyháját takarítja.

■ Mezőgazdák figyelmébe! ■

Elismert kitűnő hazai gyártmány!
1600 gőzcseplőkészlet üzemben!

CZIM:
ELSŐ MAGYAR
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT,
BUDAPESTEN,
KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcseplőkészletek ≡

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.
MAGÁNJÁRÓK
(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdésnél bizalommal hozzánk fordulni,
készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjegyzék kívánatra díjmentesen küldetk.

Malombenrendezésre költségtérítést igényel.

Külső Váci-ut 7. szám.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A zöldtakarmány etetéséről.

Közeledik a nyári takarmányozás vagyis annak az ideje, a mikor háziállataink nagyrészt zöldtakarmánnyal élnek. Ezért nem lesz fölösleges, ha a zöldtakarmányról, annak etetéséről s az etetésnél követendő szabályokról mondunk el egyet-mást.

A gyenge zöldtakarmány a legtermészszerűbb táplálék, de csakis akkor, ha tulságos sok vizet nem tartalmaz, továbbá ha nincsen elfásulva s ha olyan tápanyagot is tartalmaz, a mely kedvező életrendi hatást gyakorol a szervezetre.

A zöldtakarmány mind a négy gazdasági házi állattal etethető. De legnagyobb fontossága a szarvasmarhánál, kivált a *fejős-tehen* táplálásánál van. A fejős-tehenek nagyon szeretik a zöldtakarmányt s jól is tejelnek tőle, de azért csak kizárólag zöldtakarmánnyal való tartásuk nem a legjobb, amellet jó kevés száraz takarmányt is adni nekik. Gyakran tartanak *jármos ökröket* is kizárólag zöldtakarmányon, de ez épen nem mondható ezélszerűnek, különösen nagydologidőben azért, mert csak zöldtakarmány etetésénél az hamar leromlik, s nem győzi a munkát úgy, mintha ehhez kevés szénát, vagy abrakot is kap. A *borjúk* és *növendékállatoknál* kevésbbé szokták a zöldtakarmányt használni, mert ezek nyáron legtöbbszörre legelőn tartózkodnak. Mégis, ha abban a helyzetben volnánk, hogy istállózni kell a növendék állatainkat ezeknél mértéket tartsunk a zöldtakarmány etetéssel, szénát és abrakot is adjunk nekik, mert ellenkező esetben *nagyhasavá* lesznek, a mi egyrészt nem szép külsőt ad nekik, másrészt pedig a test többi részének fejlődését hátráltatja.

A marha után a *lovak* etetnek leg több zöldtakarmányt, de kizárólag zöldtakarmánnyal csak a pihenő lovak érik be, míg a munkára használt lovakkal abrakot és szénát kell etetni. Még a pihenő lovaknál sem ezélszerű az abraketétést egészen beszűntetni, mert ellenkező esetben akkorára, a mikor be kell hogy fogjuk gyenge lesz. A csikókkal csak egy éves koruk után ezélszerű mérsékelt mennyiségű zöldtakarmányt etetni. A *juhok* etetésénél kevésbbé szerepel a zöldtakarmány, mert azt főleg csak olyan kosoknál használják, a melyek a legelőre nem járnak. Vannak juhajtók, mint pl. az angoljuhok, a melyeknek a mi legelőink nem elég bujók s a forróságot sem tűrik s azért csak reggel meg este hajtják ki a legelőre, délben pedig zöldtakarmányt adnak nekik.

A *sertéssel* ritkán etetnek zöldtakarmányt s akkor is csak gyenge zöldtakarmányt adnak neki. Különösen lóherét és luczernát, mert az elfásultat nem eszi.

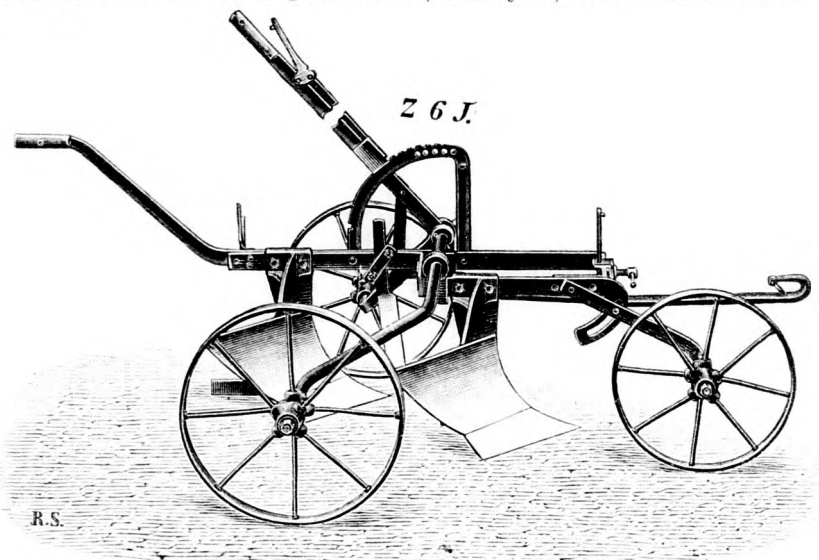
Tavasszal a zöldtakarmány etetését fokozatosan kell megkezdeni, mert a hirtelen takarmány változtatás hasmenést okoz s úgy a tej mennyiségét, mint az állatok súly gyarapodását csökkenti. Legezélszerűbb az átmenetet úgy eszközölni, hogy a zöldtakar-

mányt megszeccskázván szalmaszeccskával keverjük össze. Miután az állatok a friss zöldtakarmányt jobban szeretik a hervadtnál csak egy napra valót kell egyszerre kaszálni s azt hűs helyen, ha lehetséges, léczkereten elterítve kell tartani, hogy meg ne fülledjen.

A zöldtakarmányt legezélszerűbb különben szálasan etetni. Így a jószág jobban kedveli jobban megrágja és nyálazza, izletesebben eszi meg. Vannak mégis esetek, a mikor ezélszerű annak megszeccskázása és pedig — mint már fentebb is mondva volt — tavasszal, vagy ősszel a takarmány változtatás alkalmával; ha megázott vagy nagyon fiatal herét, vagy luczernát kell etetni, mert ezek csak szalmaszeccskával keverve etetendők, nehogy az állatokat felpuffasszák, vagy hasmenést okozzanak; végre ha kétféle zöldtakarmányt keverve akarunk etetni például azért, mert az egyik elfásult.

Könnyű kétbarázdás eke.

Mult számunkban két egybarázdás ekét mutatunk be a gazdáknak, amelyek, mint elmondtuk

Sack legkönnyebb kétbarázdás ekeje.

különösen a kevesebb földdel és igavonóerővel rendelkező gazdáknak alkalmasak. — A több földdel bírók azonban, egyrészt a szántás gyorsabb végzése, másrészt igás jószág kihasználása ezélszöböl több testü ekét is előnnyel használhatnak, különösen az olyat, mint a milyet jelen képünk mutat, amely 70 kilogramm súlyu csak, tehát nagyon könnyü s a mellett azonban tökéletes. Használhatja az a kis gazda is, akinek gyengébb az igásereje. Ugyanilyen könnyü hárombarázdás ekék is készítettnek, amelyek súlya 95—110 kgr. közt változik nagyon jók ezek is a kis gazdák viszonyainak megfelelően készítettnek s hogy jól beváltak, arról már vannak tapasztalatok. Olyan helyen, ahol könnyebben mivelhető föld van, elegendő két lovat vagy ökröt fogni eléje, de még a kötöttebb talajon is három lóval bátran és minden megerőltetés nélkül dolgozhatunk vele. Készítöjük ezeknek is a Sack cég s nálunk Propper Samunál szerezhetök be.

„TAVASZ VAN: ÉN VIRÁG VAGYOK BENNE.”

A gyomlálásról, aczatólásról.

Még mielőtt kalászos növényeink fejüket kihánynák, de sőt még a szárbamenetel előtt, fontos dolog a vetések gyomlálása, aczatólása. — Ha gazos a vetés ennek elmaradni semmi körülmények között sem szabad, mert a gaz elnyomja a fejlődő vetést s ha máskülömben szép is volna, mégis silány termést adna. — A gyomok közt egyike a legveszedelmesebbeknek az *aczat*, mely sokszor egész tábla vetéseinket teheti tönkre, ha idejekorán ki nem pusztítjuk. Kiirtása az aczatnak igen nagy nehézségekkel jár, mivel évelő, vagyis a mag megérlelése nélkül is tovább tenyészik, nő, mert gyökere folyton újra hajt. Ilyen különben a *tarack*, a *békarokka* stb. is, A talaj jó megmunkálása a legbiztosabb eszköz e gaznövények kiirtására; hanem azért, ha vetésünkben mutatkoznak gyomlálás által fejlődésüket meg lehet akasztani, ami kötelesség is, mert ellenkezőleg a termés bánja meg. — Az aczatólás, vagy gyomlálás alkalmával, minden más gazt is ki kell szednünk, az erre fordított idő, busásan megtérül.

Itt említjük meg a buzavetések *rozsolását* is, amely sokszor szükséges. Áll abból, hogy a vetés között mutatkozó rozsot kigyomláljuk és pedig, akkor, a mikor az már a buza vetésből jól kimagaslik. A rozsolás kézzel is történhetik, de legalkalmasabb ha sarlóval, vagy nélküli kaszával végezzük. Az utóbbi megy a leggyorsabban s úgy történhet, hogy a kasza fokára egy ruhát csavarunk, hogy bátrak meglehessen fogni s vele lecsapdoshatjuk a rozsfejeket.

Rosszul gondolkodik az a gazda aki azt mondja, hogy nem kell rozsolni, mert az is szaporítja a termést. Igaz ez, de rontja a buza minőségét. — Kevesebbet ad az ily buzáért a kereskedő, mint a tisztáért. Vetésre meg épen nem jó lesz használni az ily magot, mert a következő évben még több lesz abuya között a rozs s ha újra nem rozsolkunk a termés is.

Vegyesek.

A tehén-guzs. A rossz bánásmód által megvadult, továbbá az előhasu tehenek néha annyira érzékenyek, hogy a fejést nem állják, a fejőhöz rugdosnak, s azt a fejés abbahagyására kényszerítik, vagy a fejő-rocskát felborítják. Ugy ezeket, mint a vérmérsékőknél fogva vad teheneket a fejéshez szoktatjuk, ha hosszabb időn át minden fejéskor egyik első lábukat felfogjuk s velők szeliden bánunk; mivel azonban a láb felfogása egy embert tesz szükségessé, a helyett használjuk az u. n. tehén-guzst, a mely egy megfelelő hosszú kötélből állván, a tehén első felemelt térdén tétetik át. A belső hajlásba egy sima farudot illesztünk, a mely a kötelet le nem ereszti és a lábat felhajlítva tartja. Veréssel, a fej lekötésével a bajon nem segíthetünk, mert a tehén még ijedősebb, nyugtalanabb lesz. A fejőstehenekkel egyáltalán a legszelibben kell bánni, mert a jó-bánás következtében kezessé vált tehenek — főleg, ha még ügyesen is fejik őket — jóval több tejet adnak.

Az én hazám.

*Az én hazám gyönyörű egy ország,
Boldog, aki hozzáköti sorsát
S hű szívében honszerelmet hordoz,
Százszor is, meg ezerszer is boldog.*

*Bérese-völgye csupa selyemszönyeg,
Dalosai az egekbe törnek
S leboráznak piros zsámolyához —
Tán az Isten inti föl magához.*

*Míg fűlszállnak, idelelni a másik
Daloscsapat fuvoláján játszik,
Azt dalolja törpe bokorágon:
Tavaszi sínesen másutt a világon.*

*Vagy ha van is, nem virít oly szépen,
S ha úgy virít — nem olyan az mégysem,
Lombja fakóbb, vagy a fűre-szála,
Vagy a keble nincsen úgy kitárva.*

*Senkisésem tud olyan igaz nótát:
Az én hazám gyönyörű egy ország.
Elárulom róla még az egyet,
Kék egén van kapuja a mennynek.*

*Az Ur onnan néz a magyar népre,
Sikján-halmán van-e áldás, béke?
S önhibáján mikor sorsa árva,
Fölleget huz dicső homlokára.*

*Szép a hazám, gyönyörűség nézni,
S még gyönyörűbb érte halni, élni,
Hozzád kötni életünknek sorsát
Büszke álmanak, dicső Magyarország!*

Tarcsafalvi Albert.

KIS-SZÉKELY PUSZTULÁSA.

— REGÉNY. —

(19)

Irtá: **PÉTERFI TAMÁS.**

(Folytatás.)

A kívülről betekintő két őrangyal elborzadva hallgatta az előadást. És néztek ők ott benn mindenre, amit csak a sűrű pókháló látni engedett, hanem egymásra nem mertek tekinteni az őrangyalok. Most egyszerre erős reketes hang hallatszott ki a pinczéből:

— Számolj be, Hárhulla Péter, a küldetésekről! — hívta fel az oláh birót az egyik gyűlési tag.

Hárhulla Péter nem vette komolyan. Csak oda-szólt félvállról a felhívásra.

— Arról nem szükség számolni! Az események számoltak be vele. Az öreg molnár eltűnt az élők sorából!...

— Saját kezeddél? — kérdezte a pópa.

— Miként határozva volt!

— De miért nem a fiát is?! — ordítottak közbe vadul a fekete kuesmások.

— Igaz! — beszélt a pópa és csendet intett a lármázók felé, hogy elhallgassanak. — Azt is kiadtuk volt neked!

— Vagy a fiatal erősebb volt?... .

— Vagy gyáva voltál? — riváltak föl gunyosan több oldalról.

Hárhulla Péter bosszankodva nézett végig a felszólalókon és azután felelt:

— Ha még egyszer a »gyáva« szót meghalom, elég bátor leszek a szót főbe ütni, mint a kutyát! Érted? — förmedt a jegyzést tevőre keményen Hárhulla Péter. — Azt hiszem, hogy itt köztünk, ha tenni kell, én volnék, aki volnék?!.. Ha nem hiszitek, ám próbáljátok meg.

A hatalmas testü oláh bíró erre feltúrta a kocsókja ujjait, hanem a pópa közbe lépett és lecsillapította a kedélyeket. A személyeskedők elhallgattak és esend lett.

Ekkor oda szólott az oláh bíróhoz:

— Mond el az okát Hárhulla Péter. Meghallgatunk.

— Egyszerű oka van, hogy a molnár fia életben maradt. Mivel nekem csak ép eszű embereket van kedvem elküldeni az utamból, az a fiu pedig esendes bolond. No, hát a bolondoktól akkor nem félek, mikor gondolkozásról van szó.

A hallgató gyűlési tagok erre a kijelentésre ismét dühbe jöttek.

— Ki mondta azt?... Ki állíthat ilyen ostobaságot?... Az nem igaz!!... Hát akkor hazugság! — Zúgtak mindenfelől és a zaj tetőpontra hágott, mikor egy éles, csengő hang bekiáltott a zugolódók közé:

— Én mondtam és én mondom! — és ott állott meg közöttük az oláh bíró szép leánya, Flóra. — Ha nem hiszitek el, hát itt a bizonyítéka!!

— Flóra?!... a »flore mundra«?!

— En vagyok, amint éppen láttok! — és odajött egészen közelébe a dühösködőknek. Aztán négy darab piros selyemkendőt tartott az asztal fölé, melyeket az alapszinen kívül a legrikítóbb színvegyülettel festett rózsák és más virágok tarkítottak.

— Ki ismeri ezeket?... — kérdezte harsány hangon, de az elégedetlenek nem igen beszéltek most.

— No, ha kendtek nem szólnak, hát beszélek én!... Elmondom úgy, amint van! Ez a kendő a Morkán Marie jegykendője, melyet eleserélt a félbolond, de azért csinos magyar legénynyel. Ismeri-e kend Morkán Ilie?... — kérdezte gunyosan a »flore mundra« és odatartá a piros kendőt az egyik elégedetlen orra elé, aki a leginkább lármázott az előbb.

Morkán Ilie csak billentett egyet nagy kuesmás fejével, aztán elmordulta magát, mint a medve szokott, de nem beszélt.

Ujra folytathatta Flóra a beszédjét.

— Ez a másik kendő szintén csak jegykendő. A Zapiska Annác volt, amig el nem cserélte a magyar legénynyel! Hát kend ismeri-e Zapiska Juon?... — kérdezte a »flore mundra« odatartva a piros kendőt a másik zord alak elé.

Az is elmordult, miként az előbbi. Aztán megforgatta kezében a leánya jegykendőjét és kitért belőle a szó:

— Hiszen ez gyalázat!!... kiáltá amint felismerte a kezébe került piroskendőt.

— Miért lenne gyalázat? — kezdte Flóra. — Hogy egy esendes bolondnak adta négy leány egyszerre a jegykendőjét, az nem gyalázat, csak kacagni való dolog! Azért máskülönben elég csinos, szemrevaló legény az ügyefogyott, csupán csak az esze nincs meg mind szegénynek! No, hát ez miért volna gyalázat. Inkább kacagni való! Ők sem hitték el, hogy a legény boldogtalan volna, de saját kárukon és szegényükön tanulták meg. És kendtek még a kishűvel, Hárhulla Pétert tüzelik, biztatják egy ügyefogyott legény elpusztítására?! Hát ez csakugyan gyalázat lenne! Jól tette az én apám, hogy egy bolonddal nem kezdett ki, nem tartotta érdemesnek kezeit fölemelni reá! Itt van még a két másik jegykendő is, fogják kendtek!.. — és visszadobta a »flore mundra« a két atyának s ezek közül egyik éppen a pópa volt.

— Az enyém is? — mormogta a szentember.

Flóra nem engedte a gyülekezetet bámulni, hanem folytatta:

— Ha már a leányok esztelenek, azon nem csodálkozom, mert fiatalok, tapasztalatlanok vagyunk, de mire valók ezek a nagy kuesmákkal fedett fejek? Mit ér azokban az ész, ha csaknem annyit tudnak, mint a leányok? Atyám! — fordult Hárhulla Péterhez Flóra — helyesen cselekedtél, hogy nem bántottad azt a nyomorékot! Most pedig, aki nem akarja, hogy ez a négy jegykendő története szájról-szájra menjen, az velem tart! Szavazzunk, aki helyeseli a Hárhulla Péter eljárását, az álljon fel!

A felhívásra kettő kivételével mind felállottak.

Flóra gunyos megjegyzéssel kezdte:

— Kendteknek nincsen leányuk! Ertem. Hát mi ellenvetések van? Hallom!

Erre aztán mind a kettőnek megeredt a mondokája.

A »flore mundra« úgy reájuk kiáltott, mint az állatszoliditónó szokott a vadakra.

— Csak az egyik beszéljen a kuesma mindenét! Még az asszony sem szép, ha kettő pereg egyszerre!

— Szégyen reánk, hogy férfi létünkre leány viszi a szót gyűlésünkön — tört ki a panasz az egyik elégületlen ajkain. — Szégyen reánk!

Erre a beszédre mozgás támadt a gyülekezet tagjai között, de Flóra nem rettent vissza. El volt készülve az oldaltámadásra.

— Nem az a kérdés, hogy ki? hanem hogy: mit teszen?! Akinek most erről jár a szája, azt kérdelem tőle, hogy mit tett ezideig? — Aztán gunyosan folytatta: — Eljött hűségesen a gyűlésbe!... No, ez nem valami nagyon veszedelmes dolog, mondhatom!... De ment volna el szétnézni, hirt hozni a kastélyba! Igen, oda is elment alázatosan talpat nyalni! És most még Ő beszél!...

A pópa esillapította közbe a szép leányt, hanem azért ő csak kimondotta, amit akart.

— Amit akartam, azt kimondottam! De tenni ezután is én fogok, csak bízzák rám a dolgot a gyűlés vezetői. Az atyám küldetéséről a tények beszámoltak és azt hiszem, ennek az ügynek vége van.

— Helyes! Be van fejezve! — mondta rá a pópa és vele a gyülekezet tagjai. És Hárhulla Péter a kishűvel büszkeséggel tekintett a leányára.

Azután a pópa felállott helyéről és egy írást vett elő a kabátja alól.

— Janku levele! — szolt, amint a papirlapot kihajtogatta.

A gyülekezet tagja mind leemelték a kuesmákat, mintha valami szent pásztorlevél következne most felolvasásra. Pedig nem volt egyéb, mint egy izgató, lázító irat a fölkelésre a magyarok ellen. Hatását teljesen megtette. Egyes helyeken megrázkódott a pincez boltíves téglarakása a »vivát« kiáltásoktól.

Azután következett Axentye oláh népvezér vér-lázító körlevele. Ettől már a fejeiket is szinte elvesztették az egybegyült oláhok. A szemekkel aranyakat, kincseket láttak és veres lánggal égni vélték már a kis-székelyi kastélyt. A tetszés vadul nyilvánult minden erősebb szónál. Ahol magyar győzelemről vala említés, ott káromkodásokkal fűszerezve zugott össze a vad harmonia.

A levelek felolvasásai után bezárták a gyűlést, elhalasztva másnapra az alakuló szervezkedést és azok előljárói választását. Ugyiszintén a felkelés idejének kitűzését is a holnap éjjeli gyűlés tárgyává tették, mikor kikiáltják a vezéreket is.

Aztán szétmentek a sötét, mogorva férfiak, annélkül, hogy elbuesztak volna egymástól. Rémes alakjuk rendre jelent meg a pinceajtó előtt, majd a kapunál...

Ez volt az őrangyalok éjjele...

VIII. FEJEZET.

Ur parancsol, de nincs szolgál...

Bárdyéknel különös világra ébredtek másnap. Az uraság — szokása ellenére — durva, darabos volt minden eselédjéhez, amit sohasem tapasztaltak eddig.

Az urnő hajnali négyórakor került haza nagy titokban a parkra nyíló ajtón és egy óra mulva talpon kellett állani a kastély összes lakóinak.

Még sötét volt, mikor Vunturár Tódort, a molnárlegényt maga elé hívatta Bárdy Akos ur a dolgozó szobájába. A molnárlegény szinte reszketett ijedtében a nagyságos ur előtt, mert az a béres, aki a malomból ide hívta, igen különös historiát beszélt a Bárdy ur megváltozásáról... Míg a kastélyba érkeztek szüntelen beszélt a furesa viselkedéséről, meg szokatlan veszedekéséről, kiabálásáról a gazdájának és Tódort még inkább elfogta a félelem. Az erős molnárlegény még reszketett is mikor oda állott Bárdy elé. Az uraság jól végig nézett rajta, aztán megszólította:

— Hogy hívnak barátom?

Ez a kérdés nem is volt olyan veszedelmes.

— Vunturár Tódornak, felelt a legény.

— Tudsz lovagolni? Útél lovon?

— Igen...

— Jöjj be az öltöző szobámba!

Bárdy elől ment. Tódor szinte megkönnyebbült lélekkel követte az ijedelem után, mert amikor belépett valóban azt hitte, hogy menten felakasztja Bárdy Akos ur, vagy hogy hamarabb végezzen vele, hát főbe lövi.

Az uraság fölnyitotta a ruhaszekrény ajtóját és leakasztott onnan egy pompás lovaglónadrágot.

— Gyorsan vetkőz le, Tódor fiam és húzd fel ezt a nadrágot! — szoltá meg a molnárlegényt.

Tódor engedelmeskedett. Nem is roszt, — gondolta magában és katonás gyorsasággal hányta le

ruhadarabjait, majd fölhozta a pompás bőrnadrágot, melyen ezifra zsinórozás vala.

— Talál reád, Tódor fiam?

— Igen, instálom! — felelte a legény és büszkén nézett végig feszes lábszárain.

»Büszkén végig nézett feszes lábszárain«.

— Ezt a eszimat is húzd fel Tódor fiam, de vigyázz, hogy sok lábbrongyot rakjál bele, különben hideg lesz. Csavarj bőven a lábadra.

— Igen, instálom.

— Te a régi malommesternél is szolgáltál, ugy-e?

— Igen, instálom, négy esztendeig, — és tömte a szép eszimatát Tódor.

— Melyik totszett jobban, te Tódor? — kérdezte Bárdy.

— Ez a Balog igen tisztessoges, jámbor, jóember volt, az Isten nyugasztalja meg. Kár, hogy meglőtték.

— Te láttad, hogy ki lötte meg?

Ott állottam lenn a malomházban, mikor a vizre nyíló ajtócskánál megvillant a lövés, de hát kívülről jött be.

(Folyt. köv.)

Apróságok.

Amerikai hühös gyászjelentés. Egy amerikai újságban jelent meg a következő gyászjelentés, mely tanúságot tesz a yankee-élelmességről:

«Alulírott a magam, valamint az összes rokonság és jó-barátok nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentem, hogy felejtethetlen jó nőm meghalt abban a pillanatban, mikor egy egészséges gyermekkel ajándékozott meg, a kinek táplálására erős dajkát keresek addigra, míg újra nem találok egy szeretetreméltó, vagyonos élettársat, aki képes lenne vezetni jó-nevű fehernemű-üzletemet, melyben tizenkét órán belül mindenkit a legjutányosabb árakban kiszolgálunk. Csak egy időre volna rá szükségem, miután ügyes házvezetőnőt 200 dollár évi fizetésért csak akkor fogadok fel, ha az olesó árakat biztosító végeladást befejeztem és üzletemet augusztus 1-én a Bond-streti 11. szám alá helyeztem át, ahol az emeleti lakás — melyet nem használok — 500 dollárért kiadó irodámban.

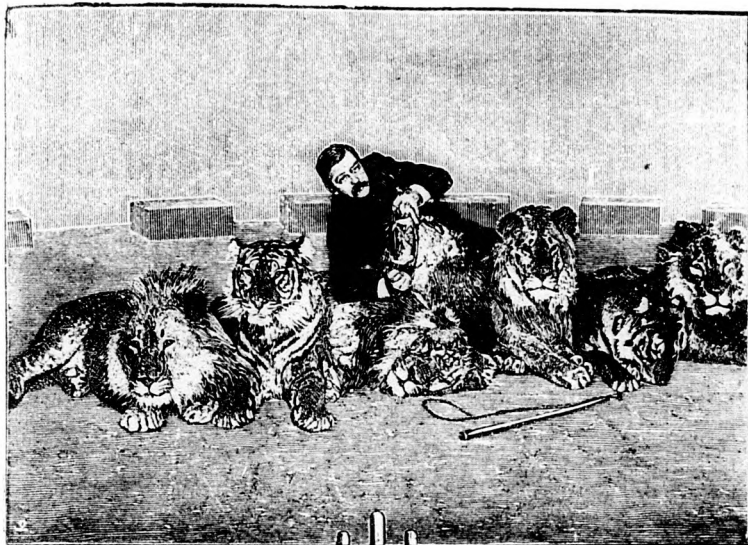
Képeinkhez.

«Tavas van: én virág vagyok benne». Fialat, üde kis-leány, olyan mosolygó, mint a kikelet. Lehet-e szebben jelezni a tavaszt, mint egy ilyen ártatlan leánykával, hiszen virág ő, ártatlan kis virág. Szívében most ébred az szerelem, most csattan el az első esők ajkain és a május hónap, a szerelmesek hónapja széditő virágillattal még mámorosabbá teszi a kis leány tavaszát. Igazán szép az élet, míg az ember fiatal, gondtalan. Olyan szép, mint a május

hónap. És az a kis leány, melyet mai képünkön bemutatunk, valóban elmondhassa a költő szavait:

„Tavasza van: én virág vagyok benne,
Nem nyilani: bizony vétek lenne!”

Szelidített vadak. A székesfővárosban most egy amerikai nagy ezirkusz mutogatja a világ minden esodáit. Van háromszáz lova, nyolcszáz embere, és a föld legnagyobb komédiás sátraiban tartják előadásait. Saját külön vonataival utazza be Európát összesen 64 vasuti kocsijában. Ennek a világkomédiásnak előadásaiból a szelidített vadak képeit mutatjuk be. Egy csoportban a szelidített oroszlanok van-

Szelidített vadak. (Oroszláncsoport.)

nak és a szelidítő két kezével szétnyitja a fenevad száját. A veszedelmes fogak látásától elhül az ember vére, hiszen egy kapással képes az ember fejét leharapni, de szelidítve van, hát nem teszi. Másik képünkön egy fiatal oroszlan két lábon állva összeülkezik szelidítőjével. A harmadik képen a medvét mutatja be. Talpas bácsi tud táncolni, tisztelogni, hanem az erdőn mindezt nem teszi meg, nem bizony. Ezek az állatszselidítés esodái. A legvérengzőbb fenevadakat is képes megszelidíteni az ember, kit az Isten a föld urává tett.

Csak az a kár, hogy a vadak szelidülnek és az emberek vadulnak. Nap-napután hallunk emberek által elkövetett vadállati rémtetteket. Okulhatunk, bizony okulhatunk ezeken a szelidített fenevadakon, mert az ember mindenből tanulhat, — ha akar.

Szótalány.

Szittyától.

A X L M S ^{é é} _{é é} T ver M

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő május hó 12.

A „Független Ujság” 16. számában közölt talány megfejtése

81 tojás volt összesen.

Helyesen fejtették meg: Gáspár Anna, Vörös Janka, Schreck Erzsébet, Raffinger Vilma, Gáspár Mariska, Lakatos Erzsike, Csaplár Mária, Lakatos Angyalka, Antalik Gizella, László Endre, Fodor Sámuel, J a n e s ó I s t v á n, Gruja Samu, Zsigmond István, Noszticzius Gyula, Bátor György, Deli Sándor, Nagy János, Stokker Domokos, K. Tolvaj Sándor, Cséplő József, Baráth János, ifj. Horváth Péter, Kasza Imre, Bazsi János, Szakali Antal, König András, Kovács Bálint, Dragán Pál, ifj. Ádám Félix, ifj. Szathmáry Sándor, Kovács Antal, Eskütt György, Tóth Miklós, L. Kismándor István, Bakonyi István, Faragó Károly, „Mezőturi Kaszinó”, «Zentai Füg. Kör».

Szelidített vadak. (Barátkozás az oroszlanl.)

A sorshuzásnál Jancsó István (Bodos) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Gárdonyi Géza «Egri csillagok» ezimű regényét küldöttük meg.

Szelidített vadak. (A medve bemutatása.)

LEVELES-SZEKRÉNY.

K. I. urnak, Szalonta. Egy kat. holdnak a permetezése mész és rézgaliczezal 5 Hl. vízbe 10 kg. rézgalicz a 50 f., 10 kg. mész a 2 fill. összesen 5 K. 20 fillérbe szokott kerülni.

— **Balogh A. urnak.** Új telepítvények vagy újra alakított szőlőterületek a törvény értelmében 6 évi adómentességgel bírnak. — **S. S. urnak, K-t.** Sertésekre legjobb vásárok Debreczenben, N.-Váradon, N.-Szalontán, Czeglédén, Szegeden és Budapesten szoktak lenni. — **Szabó Ferencz urnak.** Legezészerűbben használhatja a szagos bor szagtalanítása ellen a babérmagot, a mit minden kereskedésben kaphat; ezt t. i. egy zacskóba teszi s az akonán beleereszti a hordóba körülbelül 10—15 akóra 20 szemet. Megízletés által legjobban bizonyosodhat meg, vajjon elvesztette a bor a szagát, vagy nem; utóbbi esetben több ideig hagyja benne, arra azonban vigyázzon, hogy tulajdonságos sok ideig ne maradjon a borban a babérmag mert akkor babérszagot is vesz fel a bor. — **V. K. urnak, Erdos.** Rendes körülmények között a tavaszi borsót kora tavasszal vetjük; kései vetése bizonytalan. Kat. holdankint 90—100 liter kell 24 cm. sortávokra vetve s 4—5 cm.-re alatakarva. Legjobb holdankint számítva 30—40 liter zabbal keverten vetni, mely megdőlését akadályozza.

— **Ifj. Doboz János urnak.** Ha a beküldött talányhoz a megfejtését is hozza nem írja, mi bizony a fejünket nem törjük rajta. — **Dragán Pál urnak.** Nem vált be a küldemény. — **Navreczki István urnak.** Péterfy Tamás „Székelyföldről” című könyvét már nem kaphatja meg, mert elfogyott, hanem megrendelheti „Kis-Székely pusztulása” most folyó regényét 1 kor. 20 fill. bérmentes küldéssel. **Sz. Molnár Sándor urnak.** Az Orsz. Kölesönös Biztosító-Szövetkezethél biztosítást ne adjon föl és el se fogadjon, mert a szövetkezet teljesen a bukás szélén áll; felszámolása, vagy más társaságba való beolvadása csak rövid idő kérdése. — **7. évi előfizető.** Magyar jog szerint az özvegyet első sorban megilleti a férj egész vagyonának hasznélvezete és pedig vagy haláláig, vagy újabb férjhezmenetelig. Az örökösök ennek a hasznélvezetnek a korlátozását kérhetik és akkor a bíróság az özvegy hasznélvezetét annyira korlátozza, amennyi jövedelemre neki — társadalmi állásához mért teljes ellátásához — szüksége van. A mit a feleség férjével a házasság tartama alatt szerzett, (közszerzemény), annak a fele őt tulajdonul illeti akkor is, ha a közszerzemény ingatlanokban fekszik és ezek az ingatlanok kizárólag a férj nevére iratnak. Ebben az esetben tehát az özvegyet illetné közszer-

zemény ezimén s két háznak s a malomnak fele, valamint 50 hold föld. Ehhez a követeléshez ragaszkodhatik, ha ugyan még osztályegyezséget az özvegy nem kötött, mert ha már valami osztályba beleegyezett, attól többé el nem térhet.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1901. május 4-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 16:15—16:45 *K. Rozs* 15:00 K-től 15:30 K-ig, *Árpa* 13:00 K-től 13:20 K-ig, jobb minőségű 14:40 K-től 17:20 K-ig, *Zab* 13:70 K. *Tengeri* 10:60 K. **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	24:70	23:90	22:80	22:70	21:80	21:20	20:00	17:90	11:20

Buzakorpa finom 9:40 K, durva 9:50 K.

Egyéb magvak: *mák* 30—60 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 30—32 K, aprószemű 34—36 K, *tarka* 24—26 K, *lencse* 24—33 K, *borsó* héjas 18—36 K, *lóhere* 136—153 K, *lucerna* 88—96 K, *baltaczim* 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széna 340—600 fillér, muhar 480—620 fillér, zsupszalma 360—420 fillér, a.omszalma 290—340 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 32—47 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 96—98 fillér, 280—300 kg.-mós 88—99 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 90—93 fillér, szerb 90—92 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 58—66—, középminőségű 50—57—, alárendelt minőségű magyar ökör 44—48—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 42—62 00, magyar tehén középminőségű 39—60 00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 40—58 00, szerbiai ökör jobb minőségű 42—58—, kivitel —, középminőségű 42—48—, szerbiai bika 42—62—, szerbiai bivaly 32—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élőszuliban Élő borju 76—92 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 3:20—4:80 K, csirke 2:40—2:30 K, kappan hizott 5:40 K.—7:60 K. Rucza 4:50—6:00 K. Lud hizott 13—18 K. Pulyka sovány 6—7 K.

Tojás alföldi 56—58 K, erdélyi 66—68 K, ládánként. Teatojás 100 drb 4:60—4:20 K.

Tejtermékek. Teavaj 2 00—2:20, tejföl 64—80 fillér literenként, főzővaj 1:60—1:70 K, tehénturó 48—64 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 14:00—16:00 Petrezselyem 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 14—10—, zeller 100 drb 4:00—9:00, karalábé 1:60—2:40, vöröshagyma 100 kötés 00—drb 2:00 q 12—14—, foghagyma 40—60—, vörösrépa 100 00—, 1—1:60, fehérrépa, fejeskáposzta 20—32—, kelkáposzta 100 drb 4:00—8 00, vöröskáposzta 20—36—, fejesaláta 12:10—17:0, kötött saláta 0:00—0 00, burgonya rózsa 1 q 3:50—3:60, sárga 3:60—4:00.

A Sohr „Szent-Antal” kaszagyár 100 koronát fizet annak, a ki egy más gyárból egy „Sohr Szent-Antal” kaszát tud előmutatni. 200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 közül 5 rosszat tud előmutatni.

Megrendelési cím: SOHR JÓZSEF, Somogy-Szill.

Az egyedüli kasza, mely minden tulajdonosát várokozásokon felül kielégíti, a „Szent-Antal” kasza. Ezen kasza közkedveltségnek egy nagyobb részét szívós, sem nagyon kemény, sem lágy és csodálatra méltó könnyűségének köszönheti. Különösen azért felel meg a közönségnek, mert a „Szent-Antal” jegyű kaszának erős orma és nyaka és igen vékony pengéje van, nem kell kovácskézre adni a nyakat hajlítani, mert ez egy rendes kaszák ember kezéhez van igazítva. Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is e rontja, ez a „Szent-Antal” kaszánál nem eshetik meg, mert az kikalapálva és kipróbálva adatik el a gazdaközönségnek. A „Szent-Antal” kaszával csupán egyszeri kalapálással több napon át és egyszeri közsörüléssel 150—180 lépésig is el lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben is kaszálni. Minden darabért jótállást vállalok és a meg nem felelő egy új kaszára kicserélem. (De tapasztalatból tudjuk, hogy ezek közt nincs egy rossz sem.)

A „Szent-Antal” kasza árai:

65	70	75	80	85	90	95	100 cm.
90 kr.	95 kr.	1.05 frt	1.10 frt	1.15 frt	1.20 frt	1.25 frt	1.30 frt

5 darab megrendelésnél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 darab rendelésnél a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld. Amergaui kaszakó a legmegfelelőbb a „Szent-Antal” kaszához, darabonként 20 kr. „Diadal” ezüst-acél kapáló-készülék: üllő és kalapács párban 85 kr. Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőnk kedvezmény.

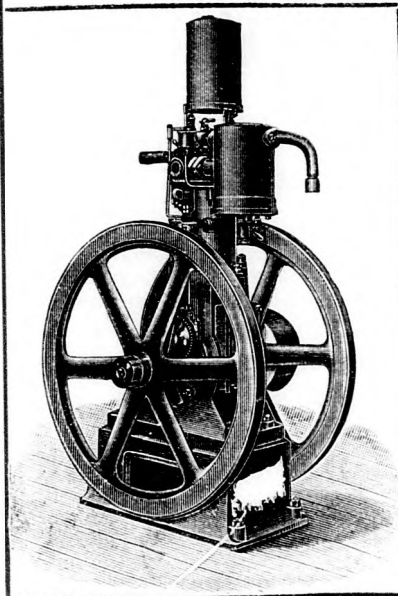
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
lokomobiljaink

(Bánki és Csonka szab.
rendszere.)

**adómentes ásványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.**

Hatósági engedély
nélkül
bárhon felállítható.
nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kivá
natra küldünk.

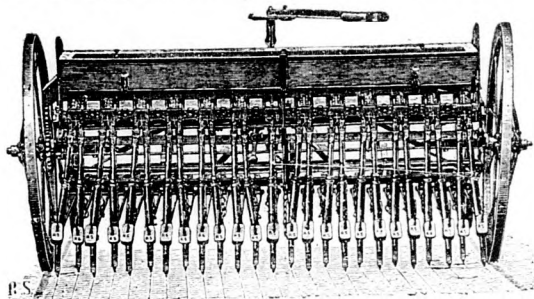
PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépraktára

Budapest, V. ker., Váci-körút 52. sz.

Ajánlja mérsékelt árakon a jelen időnyre

SACK RUDOLF elismert kitűnő gyártmányait

Aczélekéit, vasboronáit;

Sack-ekére szerelhető grubbereit, könnyű és szilárd sorvetőgépeit.

több-soros répakapálóit, szőlőmivelő fogatos eszközeit.

Ez alkalommal különösen felhívja a t. gazdaközönség b. figyelmét az általa képviselt

DEERING-fele a világ legnagyobb amerikai aratógép gyáranak hírneves

fűkaszálógépeire, marokrakó és kévekötő aratógépeire,

valamint egészen **SZÉNAGYÜJTŐ** és szénaforgató gépeire, aczélból készült mely gépeket teljes jótállás mellett szállítja jutányos árakon.

Bizonyítványok fenti gépekről, kimerítő árjegyzékek és készséges felvilágosítások.

Gazdáknak fontos! HREBLAY EMIL

állattenyésztési m. kir. felügyelő GÖDÖLLŐ.

MUNKÁI:

Baromfi hizlalás	1 kor. 50 fill.
Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók	1 kor.
Tyuktenyésztés	2 kor.
Lud és kacsá tenyésztés	2 kor.
Pulyka tenyésztés	1 kor. 60 fill.
Baromfi és tojás értékesítő szövetkezetekről	1 kor. 60 fill.

Megrendelhetők aszerzőnél, legegyszerűbben a pénz előleges beküldése mellett.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkográfiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

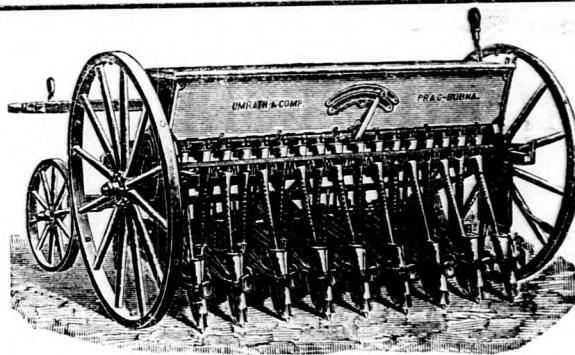

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöztetnek.

Egyetemes sorvetőgépek

legjobb tolókerék-rendszer. Magyar és osztrák szabadalom.

Utólérhetlen Tessenék

MEGBIZHATO! árjegyzéket

CZÉLSZERŰ! kérni!

KÖNNYŰ JÁRATU!

Ekék. Trieurök.

Umrath és Társa Budapest,

V., Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 lóerőig. — Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG)
vezető **PFANHAUSER & Co.**
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **BUDAPEST** *
V., Báthory-utca 4. szám.

HIRDETÉSEK
FELVÉTELNEK
A KIADÓHIVATALBAN
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 25.

Szuperfoszfátot,

kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,

Kovasavas-kálit,

(dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot, Kainitot,

40%-os kálitrágyasót

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köstelek.)

1900. évi forgalom 26000 zsák

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra

melyek első sorozata folyó évi július 3., 4.,
5. és 6-án tartatik meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa
Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. szám (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: ..... 400,000 kor.

Alapítványok és üzletrészekben ..... 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.

Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők

közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokra minden

irányba készséggel szolgál

az igazgatóság